

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete a **Kormány irányítása alatt működő országos hatáskörű közigazgatási szerv**, felügyeletét a pénzügyminiszter látja el.

A Felügyelet számára feladatot csak törvény vagy törvény felhatalmazása alapján jogszabály írhat elő. A Felügyelet a jogszabályokban meghatározott **feladatkörében nem utasítható**.

A **Felügyelet tevékenységének célja a pénz- és tőkepiac zavartalan és eredményes működésének, a pénzügyi szervezetek ügyfelei érdekei védelmének, a piaci viszonyok átláthatóságának, a pénzügyi piacokkal szembeni bizalom erősítésének, továbbá a tisztességes piaci verseny fenntartása érdekében a pénzügyi szolgáltatási, a befektetési szolgáltatási, az elszámolóházi, a befektetés-kezelési, árutőzsdei szolgáltatási, a biztosítási, az önkéntes kölcsönös biztosító pénztárak, a magánnyugdíjpénztárak, közraktárak, kockázati tőketársaságok, kockázati tőkealapok, valamint a tőzsdék prudens és hatékony működésének, tulajdonosaik gondos joggyakorlásának elősegítése és folyamatos felügyelete.**

A Felügyelet folyamatosan vizsgálja a pénzügyi szervezetek működésére vonatkozó jogszabályok és felügyeleti rendelkezések betartását.

A Felügyelet hatásköre kiterjed:

1. a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.),
2. a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény (Tpt.),
3. *e)* a biztosítóintézetekről és a biztosítási tevékenységről szóló 1995. évi XCVI. törvény (Bit.),
4. *f)* az Önkéntes Kölcsönös Biztosító Pénztárakról szóló 1993. évi XCVI. törvény,
5. *g)* a magánnyugdíjról és a magánnyugdíjpénztárakról szóló 1997. évi LXXXII. törvény,
6. *h)* a közraktározásról szóló 1996. évi XLVIII. törvény,
 - a. az egyes szakosított hitelintézetekről szóló törvények,
7. *j)* a kockázati tőkebefektetésekről, a kockázati tőkealapokról szóló 1998. évi XXXIV. törvény

hatálya alá tartozó szervezetek, személyek és tevékenységek felügyeletére.

A Felügyelet eljárására **az államigazgatási eljárás általános szabályairól** szóló 1957. évi IV. törvényt kell alkalmazni. A **Felügyelet határozatát felügyeleti jogkörben megváltoztatni, módosítani vagy megsemmisíteni nem lehet**, és ellene - a közigazgatási eljárás keretében - fellebbezésnek nincs helye.

A FELÜGYELET KAPCSOLATAI MÁS SZERVEKKEL

Kapcsolat az Országgyűléssel

A Felügyelet elnöke a Felügyelet tevékenységéről évente - a Kormánynak adott beszámolót követően - tájékoztatja az Országgyűlés illetékes bizottságát.

Kapcsolat a Kormánnyal, minisztériumokkal

A Felügyelet elnöke a Felügyelet tevékenységéről minden év szeptember 30. napjáig beszámol a Kormánynak, mellyel egyidejűleg működéséről tájékoztatót tesz közzé. A Kormány üléseinek a Felügyelet feladatkörét érintő napirendi pontjához a Felügyelet elnökét meg kell hívni.

Kapcsolat a Magyar Nemzeti Bankkal

A Felügyelet feladatai ellátása során együttműködik a Magyar Nemzeti Bankkal (MNB). A Felügyelet által engedélyek kiadása, illetve visszavonása törvény által meghatározott esetben az MNB előzetes véleményének kikérésével, illetőleg egyetértésével történik.

A Felügyelet vezetői és alkalmazottai

A Felügyelet élén az **elnök** áll, akinek **két helyettese** van.

A Felügyelet **elnökét hatéves időtartamra a miniszterelnök javaslatára az Országgyűlés választja**, illetve hívja vissza. A javasolt személyt az Országgyűlés illetékes bizottsága meghallgatja. A Felügyelet **két elnökhelyettesét hatéves időtartamra a miniszterelnök nevezi ki**, illetve menti fel. A kinevezésre, illetve felmentésre irányuló javaslatot a Felügyelet elnöke teszi meg, amelyet - egyetértése esetén - a pénzügyminiszter terjeszt elő a miniszterelnöknek.

A Felügyelet elnökének megbízatása megszűnik:

- a) a megbízatási időtartam leteltével;
- b) lemondással;
- c) visszahívással;
- d) összeférhetetlenség megállapításával;
- e) halálával.

Visszahívással

a) szüntethető meg a megbízatás, ha a Felügyelet elnöke neki fel nem róható okból nem képes eleget tenni megbízatásából eredő feladatainak;

b) szűnik meg a megbízatás, ha a Felügyelet elnöke neki felróható okból nem tesz eleget megbízatásából eredő feladatainak, illetve jogerős bírósági ítélet megállapítása szerint bűncselekményt követett el.

A Felügyelet elnökének feladatai:

- a) irányítja a Felügyelet munkaszervezetét,
- b) gyakorolja a Felügyelet alkalmazottai felett a munkáltatói jogokat,
- c) irányítja a Felügyelet gazdálkodását,
- d) képviseli a Felügyeletet,
- e) ellátja mindazokat a feladatokat, amelyeket jogszabály vagy a Felügyelet szervezeti és működési szabályzata a hatáskörébe utal,
- f) tanácskozási joggal részt vesz a Kormány ülésén a Felügyelet feladatkörét érintő kérdések tárgyalásakor.

A Felügyelet elnöki és elnökhelyettesi tisztségére az választható meg, illetve nevezhető ki, aki szakirányú felsőfokú végzettséggel, továbbá legalább ötévi, valamely pénzügyi szervezetnél, illetve a közigazgatásban a pénzügyi szervezetek szabályozása, ellenőrzése területén szerzett vezetői vagy ezzel egyenértékű külföldi gyakorlattal rendelkezik.

Összeférhetetlenség

A Felügyeleten nem létesíthető közszolgálati jogviszony, ha a köztisztviselő ezáltal a Felügyelettel közszolgálati jogviszonyban álló közeli hozzátartozójával irányítási (felügyeleti), ellenőrzési vagy elszámolási kapcsolatba kerülne.

A Felügyelet köztisztviselője **nem létesíthet tagsági viszonyt, munkaviszonyt** vagy munkavégzéssel járó egyéb jogviszonyt, vezető tisztségviselői jogviszonyt vagy felügyelő bizottsági tagságot **pénzügyi szervezettel, az Országos Betétbiztosítási Alappal és a Befektető-védelmi Alappal.**

A Felügyelet köztisztviselője az öröklés kivételével:

- a) tulajdont pénzügyi szervezetben,**
- b) bel- és külföldi állampapír, letéti jegy, befektetési jegy, jelzáloglevél, valamint zártkörűen kibocsátott értékpapír kivételével értékpapírt,**
- c) a b) pontban fel nem sorolt egyéb befektetési eszközt nem szerezhet.**

A Felügyelet köztisztviselője **pénzügyi szervezetben tulajdonosi részesedéssel nem rendelkezhet**, kinevezésekor nyilatkozik a munkáltatói jogkör gyakorlójának pénzügyi szervezetben fennálló tulajdoni részesedéséről, továbbá a tulajdonában lévő minden olyan befektetési eszközről, amelyet kinevezése után nem szerezhet.

A Felügyelet köztisztviselője **a kinevezése előtt, illetőleg öröklés útján szerzett, a tulajdoni hányadát, értékpapírját és egyéb befektetési eszközét a kinevezéstől, illetve a szerzéstől számított három hónapon belül köteles elidegeníteni.**

A Felügyelet köztisztviselője kinevezésekor **köteles nyilatkozni szövetkezeti hitelintézetben fennálló tagsági viszonyáról.** A Felügyelet köztisztviselője a kinevezésekor fennálló tagsági viszonyát addig nem köteles megszüntetni, amíg a hitelintézettel szemben tartozása áll fenn. Ezen időszak alatt azonban nem vehet részt olyan döntés előkészítésében és meghozatalában, amely arra a szervezetre vonatkozik, amelyben tagsági viszonya van.

A Felügyelet köztisztviselője kinevezésekor írásban köteles nyilatkozni biztosító egyesületben, illetve magánnyugdíjpénztárban fennálló tagsági viszonyáról. A Felügyelet köztisztviselője nem vehet részt olyan döntés előkészítésében és meghozatalában, amely arra a szervezetre vonatkozik, amelyben tagsági viszonya van.

A Felügyelet köztisztviselője kinevezésekor írásban köteles nyilatkozni arról, **hogy vele közös háztartásban élő közeli hozzátartozója pénzügyi szervezettel vezető tisztségviselői jogviszonyban, munkaviszonyban, illetve munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll, a kinevezést követően keletkezett ilyen jogviszonyt köteles haladéktalanul bejelenteni a munkáltatói jogkör gyakorlójának.** A Felügyelet köztisztviselője **nem vehet részt olyan döntés előkészítésében vagy meghozatalában, amely érinti azt a pénzügyi szervezetet, amelynél a vele közös háztartásban élő közeli hozzátartozója a felsoroltak szerinti jogviszonnyal rendelkezik.**

A Felügyelet köztisztviselője befektetési jegyet, zárt körben kibocsátott értékpapírt, jelzáloglevelet a munkáltatói jogkör gyakorlója által szabályozottan szerezhet.

A Felügyelet elnöke, elnökhelyettesei pártban tisztséget nem viselhetnek, párt nevében vagy érdekében nyilvános közszerepléssel járó tevékenységet nem folytathatnak, nem lehetnek országgyűlési vagy önkormányzati képviselők, önkormányzati vagy állami vezetők.

A Felügyelet gazdálkodása

A Felügyelet bevételeit képezik a külön törvényekben meghatározott:

- a) igazgatási-szolgáltatási díj;
- b) felügyeleti díj;
- c) felügyeleti bírság;
- d) egyéb bevételek.

A fent meghatározott törvények hatálya alá tartozó szervezetek és személyek meghatározott mértékű igazgatási-szolgáltatási és felügyeleti díj, valamint törvényben meghatározott esetekben bírság fizetésére kötelesek. Külön törvények felhatalmazása alapján az igazgatási-szolgáltatási díjak mértékét a pénzügyminiszter állapítja meg rendeletben. A díjak emelése, illetve csökkentése kérdésében a pénzügyminiszter köteles a Felügyelet elnökének véleményét figyelembe venni. A díjnak a Felügyelet folyamatos és zavartalan működését biztosítania kell. A Felügyelet díjbevételeivel önállóan gazdálkodik, a bírság felhasználásának mértékére a külön jogszabályok rendelkezései irányadók.

A Felügyelet bevételeit - a bírságból származó bevétel kivételével - működésének fedezetére használja fel és azok más célra nem vonhatók el.

A PÉNZÜGYI INTÉZMÉNYEK TEVÉKENYSÉGÉNEK FELÜGYELETE

(A Hpt. szabályai)

A Felügyelet feladata:

- a) az engedélykérelmek és más beadványok elbírálása,
- b) vezeti az e törvényben előírt nyilvántartásokat, ellenőrzi a pénzügyi intézmények információszolgáltatásának rendszerét és adatszolgáltatását,
- c) ellenőrzi, illetve vizsgálja a pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységet meghatározó szabályok érvényesülését,
- d) vizsgálja, elemzi és értékeli a pénzügyi intézmények prudens működését, a betétek és más visszafizetendő források biztonságát, illetve a független és szakszerű irányítást, ellenőrzést és vezetést veszélyeztető körülményeket,
- e) intézkedéseket hoz az észlelt szabálytalanságok megszüntetésére,
- f) kivételes intézkedéseket hoz a súlyos szabálytalanságok megszüntetésére,
- g) bírságot alkalmaz a feltárt szabályszegés miatt,
- h) segíti az Alap igazgatótanácsának működését, a döntések előkészítését és végrehajtását,
- i) vitás esetben határoz abban a kérdésben, hogy valamely tevékenység e törvény értelmében pénzügyi, illetőleg kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységnek minősül-e,
- j) együttműködés külföldi hatóságokkal, különösen az Európai Unió tagállamaiban a felügyeleti feladatokat ellátó hatóságokkal.

A felügyelet ellátásának eszközei

Engedélyezés

A Felügyelet engedélyét határozott időre, feltételhez kötötten, valamint korlátozott tevékenységi körrel, területi korlátozással, a pénzügyi szolgáltatási tevékenységen belül pedig üzletági vagy termékkorlátozással is megadhatja.

Az engedély nélküli pénzügyi szolgáltatási, illetve kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenység folytatóját a Felügyelet felszólítja a helyzet tisztázásához szükséges szerződés, okirat, jelentés, kimutatás, könyvvizsgálati jelentés bemutatására, továbbá helyszíni ellenőrzést rendelhet el minden olyan helyen, ahol a rendelkezésére álló adat alapján ilyen tevékenység folyt, illetőleg folyik.

Adatszolgáltatás

A hitelintézet igazgatósága a Felügyeletnek és az MNB-nek haladéktalanul - írásban - bejelenti, ha

- a) az azonnali fizetéseképtelenség (illikviditás) veszélye következett be,
- b) a hitelintézet tevékenységi körét érintő veszélyhelyzet - pl. fizetéseképtelenség - (inszolvenca) - alakul ki,
- c) szavatoló tőkéje huszonöt százalékot elérő vagy meghaladó összegben csökkent,
- d) fizetéseit megszüntette, illetőleg
- e) működését - pénzügyi szolgáltatási tevékenységét - megszüntette.

A hitelintézet igazgatósága köteles a Felügyeletnek két munkanapon belül - írásban - bejelenteni

- a) a jegyzett tőke felemelését vagy leszállítását,
- b) az egyes pénzügyi szolgáltatási tevékenységek szüneteltetését, korlátozását, megszüntetését.

Ellenőrzés

A Felügyelet jogosult - helyszínen kívül, illetőleg helyszínen - ellenőrizni az e törvényben és külön jogszabályban meghatározott - a pénzügyi intézmények alapítására, tevékenységének engedélyezésére, működésére, a fogyasztóvédelemre, a tulajdonosi jog eredményes, megbízható és a nemkívánatos befolyástól mentes gyakorlására vonatkozó - szabályok, valamint határozatok megtartását.

A pénzügyi intézmény, a bankképviselő, valamint a kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységet végző személy köteles a Felügyelet számára a helyszíni ellenőrzést lehetővé tenni, illetőleg segíteni, biztosítva az üzleti könyvek, jelentések ellenőrzését, valamint a vizsgálathoz szükséges adatokhoz, információkhoz való hozzáférést.

A Felügyelet az általa összeállított vizsgálati terv és vizsgálati munkaprogram szerint a tevékenységet jellemző kockázatok figyelembevételével, legalább kétévenként átfogóan ellenőrzi a hitelintézetet.

A Felügyelet az előbbieken kívül a pénzügyi intézménynél egy adott probléma feltárása érdekében célvizsgálatot, valamint több pénzügyi intézménynél felmerülő probléma esetén témavizsgálatot végezhet.

A Felügyelet - feladata teljesítéséhez - kérheti a pénzügyi intézménytől, bankképvisellettől, valamint pénzügyi intézménynek nem minősülő kiegészítő pénzügyi szolgáltatást nyújtó egyéb jogi személytől beszámoló, meghatározott formájú és tagolású kimutatás, könyvvizsgálati jelentés bemutatását, továbbá felvilágosítást kérhet a pénzügyi intézménytől, bankképvisellettől, valamint pénzügyi intézménynek nem minősülő kiegészítő pénzügyi szolgáltatást nyújtó egyéb jogi személytől, valamennyi üzleti ügyéről, valamint betekinthet könyveikbe, irataikba és adathordozóikba.

A Felügyelet által kiküldött alkalmazott vagy megbízott az ellenőrzés lefolytatásához helyiségekbe beléphet, iratot, adathordozót, tárgyat, munkafolyamatot vizsgálhat meg, felvilágosítást, nyilatkozatot, valamint iratról, nyilvántartásról és egyéb dokumentumokról másolatot kérhet, próbavásárlást végezhet.

Az intézkedések, a kivételes intézkedések és a bírság alkalmazásának közös szabályai

A pénzügyi szolgáltatási tevékenységre vonatkozó jogszabályok, illetve jegybanki rendelkezések, továbbá a Felügyelet határozatai maradéktalan betartása, a jogsértések vagy hiányosságok megelőzése, illetőleg megszüntetése érdekében a Felügyelet a pénzügyi intézménnyel szemben - az MNB egyidejű értesítése mellett - **intézkedést, kivételes intézkedést és bírságot alkalmazhat.**

Intézkedések

Az előírások megsértése, illetőleg hiányosság megállapítása esetén - ha azok a pénzügyi intézmény prudens működését jelentősen vagy súlyosan nem veszélyeztetik - **a Felügyelet a következő intézkedéseket alkalmazza:**

a) a vezető állású személlyel folytatott tárgyalás keretében a pénzügyi intézményt felhívhatja, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket

1. a prudens működésre vonatkozó jogszabályok előírásainak betartására, a feltárt hiányosságok megszüntetésére,
2. pénzügyi helyzetének megőrzésére, illetőleg javítására;

b) javaslatot tehet a pénzügyi intézménynek

1. az alkalmazottak (vezetők) szakmai továbbképzésére vagy megfelelő szakmai ismeretekkel rendelkező alkalmazottak (vezetők) felvételére,
2. üzletszabályzat, illetve belső szabályzat meghatározott határidőn belüli kidolgozására vagy meghatározott szempontok szerinti átdolgozására,
3. ügyvezetési módszereinek megváltoztatására;

c) előírhatja rendkívüli adatszolgáltatási kötelezettség teljesítését;

d) kötelezheti a pénzügyi intézményt intézkedési terv kidolgozására és végrehajtására.

e) figyelmeztetheti a pénzügyi intézmény vezető állású személyét.

Jogszabályok megsértése esetén a Felügyelet a következő intézkedéseket alkalmazza:

a) a pénzügyi intézményhez - egy vagy több - helyszíni ellenőrt rendelhet ki;

b) kötelezheti a pénzügyi intézményt

1. **belső szabályzat kidolgozására** vagy meghatározott szempontok szerinti átdolgozására, illetőleg alkalmazására,
2. **az alkalmazottak szakmai továbbképzésére**, illetőleg megfelelő szakmai ismeretekkel rendelkező alkalmazottak (vezetők) felvételére,

3. az okozott kárért való felelősség megállapítása érdekében vizsgálat lefolytatására, és a felelőssel szembeni eljárás kezdeményezésére,

4. a működési költségek csökkentésére,

5. megfelelő nagyságú tartalékok képzésére,

6. az igazgatóság, illetőleg a felügyelő bizottság összehívására, továbbá meghatározott napirendi pontok megtárgyalására és meghatározott döntések meghozatalának szükségességére hívhatja fel e testületek figyelmét,

7. helyreállítási terv kidolgozására és végrehajtására,

8. más könyvvizsgáló választására,

9. nyolc százaléknál magasabb, de legfeljebb a törvényi követelmény kétszeresét meg nem haladó tőkeegyelelési mutató elérésére, illetőleg fenntartására;

c) megtilthatja, korlátozhatja vagy feltételhez kötheti

1. az osztalék kifizetését,

2. a vezető tisztségviselők díjainak kifizetését,

3. a pénzügyi intézmény tulajdonosainak kölcsönfelvételét, illetőleg, hogy a hitelintézet részükre kockázatvállalással járó szolgáltatást nyújtson,

4. a tulajdonosok és a vezető tisztségviselők érdekeltségi körébe tartozó vállalkozások részére a pénzügyi intézmény által történő kölcsön nyújtását,

5. a hitel- vagy kölcsönszerződésekben foglalt határidők meghosszabbítását (prolongálását),

6. az egyes pénzügyi szolgáltatási tevékenységek vagy kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységek végzését,

7. új fiókok megnyitását, új pénzügyi szolgáltatások megkezdését, valamint egy pénzügyi szolgáltatáson belül új tevékenység (új üzletág) megkezdését.

Kivételes intézkedések

A súlyos likviditási vagy csőd közeli helyzetben esetekben a Felügyelet a következő, csőd-eljárást helyettesítő kivételes intézkedéseket alkalmazza:

a) előírhatja

1. a hitelintézet nem banküzemi célú eszközeinek eladását,

2. hogy a hitelintézet a Felügyelet által megállapított határidőn belül és követelményeknek megfelelően rendezze tőkeszerkezetét,

3. a hitelintézet által végzett pénzügyi szolgáltatásokra, a hitelintézet által vállalt kockázatokra tekintettel a 8%-os mértéket meghaladó fizetőképességi mutató elérését, illetőleg fenntartását;

b) korlátozhatja, illetőleg megtilthatja a hitelintézet számára

1. a tulajdonosok és a hitelintézet közötti ügyleteket,

2. a betétek és más visszafizetendő források kifizetését,

3. a kötelezettségek vállalását;

c) meghatározhatja a hitelintézet által kiköthető kamat legnagyobb mértékét;

d) kötelezheti az igazgatóságot a közgyűlés összehívására, továbbá meghatározott napirendi pontok megtárgyalására és meghatározott döntések meghozatalának szükségességére hívhatja fel e testületek figyelmét; illetőleg

e) felügyeleti biztost rendelhet ki a hitelintézethez.

A kivételes intézkedésekkel egyidejűleg a Felügyelet felszólíthatja a szükséges intézkedések megtételére a hitelintézet

a) részvénykönyvben, szövetkezeti hitelintézet esetén tagnyilvántartásban, nyilvántartott tulajdonosai közül az öt százalékot elérő vagy meghaladó közvetlen tulajdoni hányaddal, továbbá b) befolyásoló részesedéssel

rendelkező **tulajdonosát**.

A Felügyelet egy vagy **több felügyeleti biztost rendelhet ki**, különösen akkor, ha

- a) fennáll a kifizetések felfüggesztésének veszélye,
- b) a hitelintézet olyan helyzetbe kerül, amelyben fennáll a veszélye, hogy a hitelintézet nem tud eleget tenni kötelezettségeinek,
- c) a hitelintézet igazgatósága nem tudja ellátni feladatát és ez veszélyezteti a betétesek érdekeit,
- d) a hitelintézet számvitelében vagy a belső ellenőrzési rendszerében feltárt hiányosságok oly mértékűek, hogy lehetetlenné vált a hitelintézet valódi pénzügyi helyzetének értékelése.

Bírságok

A pénzügyi szolgáltatásokra és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó **jogszabályok, jegybanki rendelkezések előírásainak megsértése esetén a Felügyelet bírságot szabhat ki**.

A Felügyelet bírságot alkalmazhat a **törvényben felsorolt intézkedések, illetőleg a kivételes intézkedések mellett, azokkal egyidejűleg is**.

Bírság kiszabásának van helye azzal a hitelintézettel, illetőleg a vezető állású személlyel szemben, amely a törvényben, a Felügyelet határozatában foglaltak teljesítését elmulasztja, késedelmesen vagy hiányosan teljesíti.

A Felügyelet határozatai

A Felügyelet határozatát az írásban benyújtott kérelem és az ahhoz csatolt mellékletek, valamint a más szervek megkeresése és saját feladatköre ellátása során tudomására jutott tények alapján - az e törvényben foglalt rendelkezéseknek megfelelően - hozza meg.

A tulajdonosi jogok gyakorlásának korlátozására vonatkozó határozatot a cégbíróság a Felügyelet értesítése alapján nyolc napon belül a cégjegyzék utolsó rovatába bejegyzi.

Határidők

A Felügyelet az érdemi határozatot

a) hitelintézet és szakosított hitelintézet alapítására, illetve működésének megkezdésére irányuló engedély iránti kérelmek alapján **külön-külön három hónapon**,

b) az a) pont alá nem tartozó felügyeleti engedélyek megadására vonatkozó kérelmek alapján három hónapon belül **hozza meg**.

Az a) pontban meghatározott eljárási határidő legfeljebb egy alkalommal, és legfeljebb három hónappal meghosszabbítható.

Jogorvoslat

A Felügyelet határozatának azonnali végrehajthatóságát - a bírságot tartalmazó határozat kivételével - a pénz- és tőkepiac biztonságos működése, illetve a betétesek védelme érdekében is elrendelheti.

A TŐKEPIAC ÉS A TŐKEPIACON TEVÉKENYSÉGET FOLYTATÓ INTÉZMÉNYEK, SZEMÉLYEK FELÜGYELETE

(A Tpt. Szabályai)

A Felügyelet feladatköre

A Felügyelet feladatkörében

- a)* elbírálja az engedély iránti kérelmet és más beadványt;
- b)* ellenőrzi a kibocsátó információszolgáltatási kötelezettségének teljesítését;
- c)* ellenőrzi, illetve vizsgálja a nyilvánosan működő részvénytársaságban történő befolyásszerzéssel kapcsolatban meghatározott szabályok és elvek betartását, érvényesülését;
- d)* rendszeresen figyelemmel kíséri a befektetési szolgáltató, az árutőzsdei szolgáltató, a befektetési alapkezelő, a tőzsde és az elszámolóházi tevékenységet végző szervezet tevékenységét;
- e)* ellenőrzi, illetőleg vizsgálja a befektetési szolgáltatási tevékenység, az árutőzsdei szolgáltatási tevékenység, a befektetési alapkezelési tevékenység, a letétkezelési tevékenység, a tőzsdei tevékenység, az elszámolóházi tevékenység, illetőleg a központi értéktári tevékenység végzését meghatározó jogszabályok érvényesülését;
- f)* vizsgálja, elemzi és értékeli a befektetési szolgáltató, az árutőzsdei szolgáltató, a befektetési alapkezelő, a letétkezelő, a tőzsde, az elszámolóházi tevékenységet végző szervezet üzletvitelének irányítását;
- g)* ellenőrzi a befektetési szolgáltató, az árutőzsdei szolgáltató, a befektetési alapkezelő, a letétkezelő, a tőzsde és az elszámolóházi tevékenységet végző szervezet információszolgáltatásának működését;
- h)* alkalmazza a törvényben meghatározott intézkedéseket, szankciókat;
- i)* bennfentes kereskedelem, tisztességtelen árfolyam befolyásolás gyanúja esetén vizsgálatot folytat;
- j)* vezeti az előírt nyilvántartásokat;
- k)* együttműködik külföldi hatóságokkal, különösen az Európai Unió tagállamaiban a felügyeleti feladatokat ellátó hatóságokkal;
- l)* vitás esetben határoz arról, hogy valamely tevékenység befektetési szolgáltatási, illetve kiegészítő befektetési szolgáltatási tevékenységnek, illetőleg árutőzsdei szolgáltatási tevékenységnek minősül-e.

A felügyeleti díj

A befektetési szolgáltató, az egyéni kereskedő és az ügynök felügyeleti díjat fizet az egyéb ráfordítások terhére.

A befektetési szolgáltató a díjat **negyedévente köteles megállapítani az a) és b) pontokban meghatározottak összegeként.** A felügyeleti díj

- a)* a bizományosi és a kereskedelmi tevékenység keretében lebonyolított árfolyamértéken számított negyedéves eladási ügyletének - ideértve a határidős eladási ügyleteket, az eladott (kiírt) vételi és eladási opciók, valamint minden csereügylet mögöttes termékének vagy elvi főösszegének kötési értékét is - 0,04 ezreléke;

b) az ügyfelekkel szemben az értékpapírok árfolyamértékében és a pénzben fennálló kötelezettségei tárgynegyedévre számított napi átlagának 0,01 ezreléke.

A felügyeleti díj évi összege legalább egymillió forint.

A tőzsde felügyeleti díjat fizet az egyéb ráfordítások terhére. A díj mértéke az éves mérleg főösszegének 0,1 ezreléke.

A kibocsátó, a nyilvános részvénytársaságban befolyást szerezni kívánó személy, a befektetési szolgáltató, az árutőzsdei szolgáltató, a befektetési alapkezelő, a befektetési alap, a tőzsde és az elszámolóházi tevékenységet végző szervezet az illetékekről szóló törvény alapján **a felügyeleti eljárási, szakértői szolgáltatások igénybevételéért igazgatási-szolgáltatási díjat fizet.** A fizetendő díjak körét és mértékét a pénzügyminiszter rendeletben állapítja meg.

A felügyelet eljárása

Engedélyezésre irányuló eljárásban, az alapítási, illetőleg a működési engedély iránti kérelem esetében a Felügyelet eljárásának időtartama 60 nap, egyéb esetekben 30 nap. A határidő egy esetben legfeljebb harminc nappal meghosszabbítható.

A tulajdonosi jogok gyakorlásának korlátozására vonatkozó határozatot a Felügyelet nyolc napon belül a Cégbizonylatban közzéteszi.

Ha a Felügyelet tudomást szerez arról, hogy egy meghatározott személy engedély nélküli befektetési szolgáltatási, kiegészítő befektetési szolgáltatási, árutőzsdei szolgáltatási, befektetési alapkezelési, tőzsdei, illetőleg elszámolóházi tevékenységet folytat, a tevékenység folytatóját felszólítja a helyzet tisztázásához szükséges szerződés, okirat, jelentés, kimutatás, könyvvizsgálati jelentés bemutatására, továbbá helyszíni ellenőrzést rendelhet el minden olyan helyen, ahol a rendelkezésére álló adat alapján ilyen tevékenység folyt, illetőleg folyik.

Helyszíni ellenőrzés

A Felügyelet jogosult - helyszínen kívül, illetőleg a helyszínen - ellenőrizni a Tpt.-ben és külön jogszabályban meghatározott - a befektetési szolgáltató, az árutőzsdei szolgáltató, a befektetési alapkezelő, a tőzsde és az elszámolóházi tevékenységet végző szervezet alapítására, tevékenységének engedélyezésére, prudens működésére, a befektetők érdekeinek védelmére, a tulajdonosi jog eredményes, megbízható és a nemkívánatos befolyástól mentes gyakorlására vonatkozó - jogszabályok, határozatok, valamint szabályzatok megtartását.

Felügyeleti intézkedések, szankciók

A Felügyelet a jogszabályban, határozatában, valamint a tőzsde alapszabályában, illetve szabályzataiban, az elszámolóházi tevékenységet végző szervezet üzletszabályzatában, illetve szabályzataiban, az Alap szabályzataiban meghatározott előírások megsértése, illetőleg mulasztás megállapítása, a befektetők érdekét és a tőkepiac egyensúlyát, a tőkepiac többi szereplőjének helyzetét veszélyeztető magatartás esetén intézkedéseket és szankciókat alkalmazhat.

A Felügyelet az alábbi intézkedéseket, szankciókat alkalmazhatja:

a) a kibocsátót, valamint a felügyelete alá tartozó szervezetet a befektetési szolgáltatási tevékenységre, az árutőzsdei szolgáltatási tevékenységre, a befektetési alapkezelési tevékenységre, a letétkezelési tevékenységre, a tőzsdei tevékenységre, az elszámolóházi, illetőleg

központi értéktári tevékenységre, valamint a nyilvánosan működő részvénytársaságokban történő befolyásszerzésre **vonatkozó jogszabályban, szabályzatban és az engedélyben meghatározott feltételeknek való megfelelésre határidő kitűzésével felszólíthatja;**

b) **az engedély nélküli befektetési szolgáltatási, kiegészítő befektetési szolgáltatási, árutőzsdei szolgáltatási, befektetési alapkezelési, tőzsdei, illetőleg elszámolóházi tevékenység folytatását megtilthatja;**

c) a Felügyelet által **kirendelt szakértő**, illetve felügyeleti biztos **közreműködésével kapcsolatban felmerült költségek megtérítésére kötelezhet;**

d) a befektetési szolgáltató, az árutőzsdei szolgáltató, a befektetési alapkezelő, a tőzsde, illetőleg az elszámolóházi tevékenységet végző szervezet vezető állású személyének és **könyvvizsgálójának felmentését, az alkalmazott felelősségre vonását kezdeményezheti;**

e) **kötelezheti** a befektetési szolgáltató, az árutőzsdei szolgáltató, a befektetési alapkezelő, a tőzsde, illetőleg az elszámolóházi tevékenységet végző szervezet **igazgatóságát rendkívüli közgyűlés összehívására**, és arra kötelező napirend megtárgyalását írhatja elő;

f) a befektetési szolgáltatót, árutőzsdei szolgáltatót, befektetési alapkezelőt, tőzsdét, illetőleg elszámolóházi tevékenységet végző szervezetet **határidő meghatározásával helyreállítási terv kidolgozására és a Felügyelethez történő benyújtására kötelezheti;**

g) a kibocsátót, a befektetési szolgáltatót, árutőzsdei szolgáltatót, befektetési alapkezelőt, tőzsdét, illetőleg elszámolóházi tevékenységet végző szervezetet meghatározott tartalmú **rendkívüli adatszolgáltatás teljesítésére kötelezheti;**

h) a befektetési szolgáltatási tevékenység, az árutőzsdei szolgáltatási tevékenység, a befektetési alapkezelési tevékenység, a tőzsdei **tevékenység folytatását részben vagy egészben meghatározott időre felfüggesztheti;**

i) **meghatározott időre felfüggesztheti a tőzsdei szekcióban történő kereskedést, illetve a teljes tőzsdei kereskedést;**

j) a befektetési szolgáltató, az árutőzsdei szolgáltató, a befektetési alapkezelő, a tőzsde, az elszámolóházi tevékenységet végző szervezet **tevékenységi engedélyét visszavonhatja;**

k) a befektetési szolgáltatót, az árutőzsdei szolgáltatót és a befektetési alapkezelőt meglévő **sz szerződéses kötelezettségeinek más szolgáltató részére történő átadására kötelezheti;**

l) **felügyeleti biztost rendelhet ki** befektetési vállalkozáshoz, az árutőzsdei szolgáltatóhoz, a befektetési alapkezelőhöz, a tőzsdéhez, illetőleg az elszámolóházi tevékenységet végző szervezethez;

m) törvényben meghatározott esetben és mértékben **bírságot szabhat ki;**

n) **meghatározott időszakra felfüggesztheti az értékpapír forgalomba hozatalát, a befektetési eszköz forgalmazását**, a nyilvánosan működő részvénytársaságban történő befolyásszerzésre irányuló nyilvános vételi ajánlatra vonatkozó eljárást;

o) ha törvény alapján a részvényes a részvénytársasággal szemben tagsági jogait nem gyakorolhatja, ezt a tényét a Felügyelet határozatban megállapítja, **és szükség esetén elrendelheti a tagsági jogok gyakorlásának felfüggesztését;**

p) **más illetékes hatóságnál eljárást kezdeményezhet;**

q) **meghatározott időre felfüggesztheti a befektetési szolgáltató, illetőleg az árutőzsdei szolgáltató által vezetett ügyfél- és értékpapírszámlák feletti rendelkezési jogot**

q) meghatározott időre felfüggesztheti a befektetési szolgáltató, illetőleg az árutőzsdei szolgáltató által vezetett ügyfél- és értékpapírszámlák feletti rendelkezési jogot;

r) **megtilthatja, korlátozhatja vagy feltételhez kötheti** a befektetési szolgáltató, árutőzsdei szolgáltató, befektetési alapkezelő, tőzsde, illetőleg elszámolóházi tevékenységet végző szervezet

1. osztalékának kifizetését,
 2. vezető állású személyének történő kifizetést,
 3. tulajdonosainak e szervezetektől való kölcsönfelvételét, illetőleg, hogy e szervezetek részükre kockázatvállalással járó szolgáltatást nyújtsanak,
 4. tulajdonosainak és vezető tisztviselőinek érdekeltségi körébe tartozó vállalkozások részére történő hitel, kölcsön nyújtását, illetve annak minősülő ügyletkötést,
 5. hitel vagy kölcsönszerződésében foglalt határidők meghosszabbítását (prolongálását),
 6. új fiókjának megnyitását, új tevékenységének, valamint új üzletágának megkezdését;
- s) **kötelezheti a befektetési szolgáltatót**, árutőzsdei szolgáltatót, befektetési alapkezelőt, tőzsdét, illetőleg elszámolóházi tevékenységet végző szervezetet
1. belső szabályzat kidolgozására vagy meghatározott szempontok szerinti átdolgozására, illetőleg alkalmazására,
 2. az alkalmazottak (vezetők) szakmai továbbképzésére, illetőleg megfelelő szakmai ismeretekkel rendelkező alkalmazottak (vezetők) felvételére,
 3. működési költségek csökkentésére,
 4. megfelelő nagyságú tartalék képzésére;
- t) **a tőzsde jogszabályba ütköző tevékenységét megtiltja**, a tőzsdét új szabályzat kidolgozására vagy új határozat hozatalára kötelezi;
- u) a befektetési szolgáltató, illetőleg az árutőzsdei szolgáltató **üzletkötőjét törölheti** a Felügyelet által vezetett névjegyzékből.

Az intézkedéseket és szankciókat a Felügyelet ismételten és együttesen is alkalmazhatja.

A felügyeleti biztos

A Felügyelet egy vagy több felügyeleti biztost rendelhet ki, különösen akkor, ha a befektetési vállalkozás, az árutőzsdei szolgáltató, befektetési alapkezelő, illetőleg elszámolóházi tevékenységet végző szervezet

a) olyan helyzetbe kerül, amelyben fennáll annak a veszélye, hogy kötelezettségeinek nem tud eleget tenni;

b) igazgatósága nem tudja ellátni feladatát, és ez veszélyezteti a befektetők érdekeit;

c) számvitelében, belső ellenőrzési rendszerében feltárt hiányosságok oly mértékűek, hogy lehetetlenné vált valódi pénzügyi helyzetének értékelése.

A felügyeleti bírság

A Felügyelet a kibocsátót, a nyilvánosan működő részvénytársaságban történő befolyásszerzés szabályait megsértő személyt, befektetési szolgáltatót, árutőzsdei szolgáltatót, befektetési alapkezelési tevékenységet végző személyt, tőzsdét, elszámolóházi tevékenységet végző szervezetet, illetve vezető állású személyét és alkalmazottját, a bennfentes és a tisztességtelen árfolyam-befolyásolást elkövető személyt e törvényben és az e törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabályban, a pénzmossásról szóló törvény, valamint a Felügyelet határozatában foglalt kötelezettsége, továbbá a saját szabályzatában foglaltak megszegése, kijátszása, elmulasztása vagy késedelmes teljesítése esetén, továbbá, ha azt az MNB, illetőleg külföldi felügyeleti hatóság kezdeményezi, bírság megfizetésére kötelezheti.

Nem kötelezhető bírság fizetésére az, aki bizonyítani tudja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben tőle elvárható volt.

Nem szabható ki bírság, ha a kötelezettségszegés vagy mulasztás a Felügyelet tudomására jutásától számított két év, illetve az elkövetésétől számított három év - bennfentes kereskedelem esetében öt év - már eltelt.

A Bírság összege – a konkrét esettől függően 50.000 Ft-tól 100.000.000 Forintig terjedhet.